

2. Політологічний енциклопедичний словник / уклад.: Л. М. Герасіна, В. Л. Погрібна, І. О. Поліщук та ін. ; за ред. М. П. Требіна. Харків : Право, 2015. 816 с.

3. Формування патріотичних якостей особистості військового керівника у період навчання у вищих військових навчальних закладах : монографія / за заг. ред. П. В. Квіткіна. Харків : Інжек, 2015. 208 с.

4. Основи релігієзнавства : підручник для працівників Національної поліції України / В. С. Бліхар, О. М. Омельчук, М. П. Требін та ін. ; за ред. В. С. Бліхара. Хмельницький : Хмельницьк. ун-т управління та права, 2017. 504 с.

5. Правове виховання в сучасній Україні : монографія / А. П. Гетьман, Л. М. Герасіна, О. Г. Данильян та ін. ; за ред. В. Я. Тація, А. П. Гетьмана, О. Г. Данильяна. 2-ге вид., перероб. і допов. Харків : Право, 2013. 440 с.

Отримано 19.02.2019

УДК 371.132:371.125

Олена Іванівна ФЕДОРЕНКО,

завідувач кафедри педагогіки та психології факультету № 3 (підрозділів поліції превентивної діяльності)

*Харківського національного університету внутрішніх справ,
доктор педагогічних наук, професор;*

 <https://orcid.org/0000-0003-4948-9524>

НАПРЯМИ, МЕТОДИ ТА ФОРМИ НАЦІОНАЛЬНО- ПАТРІОТИЧНОГО ВИХОВАННЯ КУРСАНТІВ І СТУДЕНТІВ У ЗАКЛАДІ ВИЩОЇ ОСВІТИ МВС УКРАЇНИ

Розглянуто питання, пов'язані із національно-патріотичним вихованням курсантів та студентів. Показано можливості виховної роботи при здійсненні патріотичного виховання майбутніх офіцерів поліції. Розкрито зміст, напрями, методи і форми роботи із студентською молоддю у закладі вищої освіти МВС України.

Інтеграційні процеси, що відбуваються в Україні, пробудження громадянської і громадської ініціативи, виникнення різних громадських рухів, розповсюдження волонтерської діяльності, які накладаються на технологічну і комунікативну глобалізацію, міграційні зміни всередині суспільства, ідентифікаційні і реідентифікаційні процеси в особистісному розвитку кожного українця, відбуваються на тлі сплеску інтересу і прояву патріотичних почуттів і нових ставлень до історії, культури, релігії, традицій і звичаїв українського народу.

Тому нині, як ніколи, потрібні нові підходи і нові шляхи до виховання патріотизму як почуття і як базової якості особистості. При цьому потрібно враховувати, що Україна має древню і величну культуру

та історію, досвід державницького життя, які виступають потужним джерелом і міцним підґрунтям виховання молоді.

В основу національної системи патріотичного виховання покладено національну ідею, як консолідуючий чинник розвитку суспільства й нації в цілому. Форми й методи виховання базуються на народних традиціях, кращих надбаннях національної та світової педагогіки й психології.

Національно-патріотичне виховання являє собою комплекс заходів духовно-морального, соціально-політичного, психолого-педагогічного, військово-технічного та іншого характеру, реалізація яких сприяє формуванню у підростаючого покоління патріотичної самосвідомості, готовності до виконання громадянського і конституційного обов'язку по захисту інтересів держави, прагнення брати участь в діяльності, яка спрямована на її розвиток, збереження національно-культурних традицій.

Національно-патріотичне виховання *спрямоване* на формування і розвиток особистості громадянина-патріота держави, що характеризується самостійністю мислення, моральними якостями, почуттям громадянського обов'язку, проявом почуття любові до Батьківщини, рідного краю, мови, звичаїв і традицій свого народу, толерантним ставленням до інших народів та культур, шанування національних святинь і символів, повагою до Конституції, правовим основам держави.

Основними напрямками національно-патріотичного виховання курсантів та студентів є:

Духовно-моральний напрям передбачає формування морально стійкої особистості, яка має такі моральні якості, як чесність, сумлінність, відповідальність, повага до старших, мужність, любов до Батьківщини і свого народу; повагу до родини, батьків, сімейних традицій; формування соціальної активності, спрямованої на служіння інтересам держави; формування ціннісного ставлення до отримання професії як життєвої необхідності, головному способу досягнення успіху в житті і професії та ін.

Культурно-історичний напрям передбачає виховання потреби в оволодінні і збереженні національної культури, традицій і звичаїв; формування розуміння місця та ролі свого народу і країни у розвитку світової культури; залучення курсантів, слухачів та студентів до участі у програмах, проектах громадських організацій, спрямованих на національно-патріотичне виховання молоді; організація відзначення національних календарно-тематичних, релігійних і державних свят; формування почуття національної гідності, національної самосвідомості, здатності взаємодіяти та ефективно спілкуватися з людьми інших культур, мов і релігій.

Громадсько-правовий напрям передбачає вивчення основ державності України, знання її Конституції, Гімну, державної символіки,

прав і обов'язків громадянина України; формування глибокого розуміння громадянського обов'язку, ціннісного ставлення до національних інтересів України, її суверенітету і цілісності; правове навчання і виховання курсантів, студентів і слухачів, формування культури правових відносин, прагнення дотримуватись у поведінці законів і правових норм; виховання готовності у професійній діяльності враховувати не тільки особисті, а й суспільні та державні інтереси.

Військово-патріотичний напрям передбачає: вивчення військової історії України, а також Харкова і Харківської області, історичних подій та пам'ятних дат, які суттєво вплинули на становлення та розвиток нашої держави; збереження військових традицій та традицій, які існують в правоохоронних органах; налагодження співпраці з військовими формуваннями України, об'єднаннями учасників бойових дій на Сході України, АТО, як мотивація готовності оберігати честь і славу України, обороняти її свободу і незалежність; формування позитивного іміджу працівника поліції, готовності до сумлінного виконання професійного обов'язку; формування у студентів поваги до правоохоронних органів.

З метою реалізації національно-патріотичного виховання використовують такі *методи і форми* роботи із студентською молоддю у межах освітнього процесу закладу вищої освіти:

- словесні (бесіди, розповіді, лекції, семінари, робота з книгою та періодичною пресою, написання рефератів на статті, обговорення та ін.);
- наглядні (ілюстрації, демонстрації, презентації, відеоперегляд, екскурсії, оформлення тематичних листівок та ін.);
- практичні (метод вправ, метод прикладів, змагання, командно-штабні навчання, тактичні навчання та ін.);
- інтерактивні (зустрічі-діалоги, диспути, дискусії, творчі конкурси, організація та проведення тематичних свят, ігри, тематичні виставки, конференції, «круглі столи», зустрічі з видатними людьми);
- методи психологічного впливу на особистість: переконання, навіювання, власного прикладу.

Досягнення цілей національно-патріотичного виховання можливе лише за умов цілеспрямованої, систематичної і організованої роботи з формування у молоді покоління патріотичних ідей та переконань.

Отримано 04.03.2019

